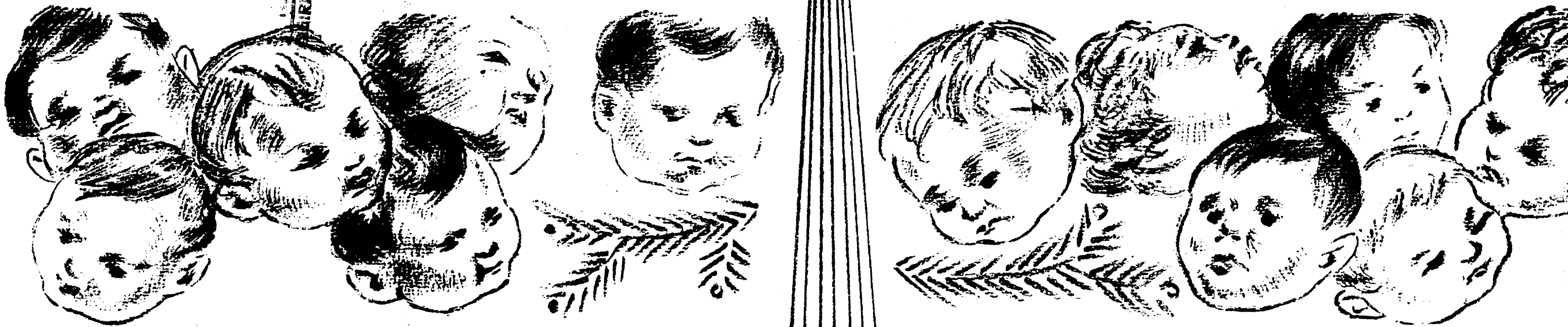

Igavese rahu müsteerium

Maailm on küll muutlik ja ilmad heitlikud ning juba lõpmata palju on saavutatud inimkonna hüvangu kindlustamiseks, ent ideaal-istujukorraldajad ei ole veel kaugel, mispärast inimesed endiselt jätavad tõe ja valguse järele, ottsides üksteise mõidu igalgi oma õnne-jaart.

Tehniline areng on teinud pöörilavaid edusamme. Kauguse mõiste ja mõõtmatus ületamatus on peagu kadumas. Raadiolained kuulutavad filmipildid teateid igasse kaarde ning lennukid kannavad otse kohutava kiirusega reit-rijaid ühest maailma-otstast teise.

Uga selle kõige juures pole siiski inimhinged veel ise lõplikult mehhaniseerunud ja muutunud jäiseks masinavargiks, vaid suur ning valdava oja on ometi jälitanud tubli annuse wana romantikast ühes rohke sifemise süütema-terjaliga mõtluseks tõe ja valguse heledama järele.

Tehniline edu ühes järjest süveneva mehhaniseerimisega juundub selle poole, et üks inimene võib pidavalt ja korraga ühest kohast juhtida rohkemist masinast. Kus varemalt oli juba mitme inimese juhtimist kätt, jatkub nüüd juba ühe või kahe töömehhe rakendusest. Sa mehhaniseerimise printsiipi ühes rationallyseerimise protsessiga on ühest osalt kandumas majanduslikult elust ka muudele eluvaladustele ning inimeste ühisel korraldustele.

Kuid selle meetodi ülekande juures unustatakse sageli, et masin kogu oma mõimfuses on siiski vaid elutu olemus ning valmistab peamiselt ainult teatavat standardkaupa, kuna inimeste ühisel korrasus seewastu on jälle hoopis mitmepalgelisem ja oma põhilelementides järjest muutum.

Uga ka kõige moodusamalt mehhaniseeritud masin pole täielik meelevald kunagi ainult ühel või teisel auruandjal iseseisvalt, vaid nende tegemine on sõltuv ja reguleeritav neilt kontrollaparatuurist, mis moodustavad teised, olulisemad osad kogu mehhanismis. Tehakse wäärkõrgete tagajärjel ekstsistim ühel pool, antakse see häireteadeldiste kaudu kohe üldiseks teadmiseks ning seega hoidutakse suuremaist õnnetustest.

Daani printsi Hamleti tragöödia kohta kirjutab Maeterlinck: „Üks jatkunud, kui üks hing oleks julgem hülää Elenoris tõtt, sel-eks, et Elenori sündmused poleks mitte täie-

Pühäl ööl

EDUARD NUKK

Seal, kus vaesus pidas vahti,
nähti nutmas viletsust —
täna headusele lahti
mitu akent, mitu ust!

Pühäl ööl, mil sündis ime
aastatuhandete eest,
tuba ei või olla pime
ega juttu silmaveest!

Ainult rõõmu, valgust, sooja —
küünlad kuusel sürmas...
Täna sündis Onne Tooja
mure laias väravas!

Nüüd taas sünnib sündind ime,
kordub igal Pühäl ööl:
muutub valgeks maailm pime —
Kristus kõnnib headus vöö!

Astub hädaliste juure,
keda elu kohutab;
kannab ära valu suure,
annab usku — lohub!

Seal, kus vaesus pidas vahti,
nähti nutmas viletsust —
aknad headusele lahti,
kurjus pelgab hinge ust!

Pühäl ööl taas sünnib ime:
maailm pöördub pake teel —
imelapse hing ei pime,
rõõm saand võitu silmaveest!

likult varisenud viha- ja õuduse-pisaraisse.“
Sa tõepoolest: ifegi Horatio oleks mõinud seda
teha wiimisel hetkel, kuid tal polnud ei energiat
ega julgust väljuda oma ifanda warjult.

Warjus kaitsenud taimed ei kannata wal-
gust. Kuid valgus pole mingifugune müstifi-
katsioon ning valgust ei tule armastada ta en-
da päraft, waid seepärast, mida ta valgustab.
Sa mõttetark on ütelnud: tippudel leegitsew
suur tuli on suurepärase, kuid tippudel on wä-
he inimesi, ent mõni wäike leek suure rahwa-
hulga keskel täidab oma ülesannet jageli kaju-
likumalt.

Ming seepärast ongi waja, et wäikeked
leegid ei kustuks ja suured lödmad neid ei
häwitaks, waid et wäikeked wõiksid tarmibude
korral ojutuda nagu signaalideks, mis annak-
sid märku, kui tippude leegid on ületamas ju-
ba nende unelmate piirid, kus puuduvad iga-
päewase elu ajad.

Oleme jõulude — rõõmu- ja rahupühade
lõul. Inimhinge ei rahulda jõulupuul ois-
kiski mehaaniline valgus elektritriinide kuu-
l, waid oma kodus armastatakse tõeliste küü-
nalde-jäta, mille valgus on soojem, romantili-
sem ning pühalikum.

Palju on muutunud ja on saanud teiseks.
On wajanud ajamere need ajad, millal iga-
üks oli jäetud waid oma hoole. On ununenud
need ajad, kus igaüks pidi waid ise olema oma
õnne sepp. On mõõdunud pikki aastaid, kus
sotsiaalne hoolkanne hõlmas waid ühtkiuid,
kuna enamik oli jäetud sellest kõrwale.

Nüüd ei jää ükski kodanik meil enam ilma
jõulurõõmusest, sest seltsekonlike organisatsioonide
kaudu on hoolitsetud ka kõige mahajäänumate
eest ning riigi hoolitew käsi on walwel wõi-
malikult kõikjal. See ojutub omariikluse luu-
reks ja mõõtmatusks saawutusjeks ning ületa-
matuks wäärtuseks.

Tõsi on, et enamus süüdistab tänapäewal-
gi elu ja selle korraldust ühest jaolt seepärast,
et hujutellakse, nagu wõlankõid elu ja armas-
tus neile midagi rohkem kui seda, mida nad
neile jagawad.

Uga tuleatagu seejuures meele, et edu on
siiski olnud igal ajal ning sellest osajamine
on üha suurenenud. Sellest on waid pool-
inimiga tagasi, kui praegune riigivanem R.
Bäts toimetab eesti keele „Eestimaa talurah-
wa seaduse“ ja oma armjamaks tajuks wõis
selle eest pida ainult lootust, kui see raamat
üle loode ja rabade, üle paemurude ja liima-
lagendike ka kõige rohkem warjatud külad
tänamad üles otisid ja seal oma tööd peale hak-
kab: filmaringi laiendab, tegusid arendab, ife-
loomu kinnitab ja enese wäärtust rohkem lugu
pidama õpetab.

Tänapäewal ei ole niifuguseid lootusi enam
waja, waid säärestest lootustest on saanud tõfi-
asti ning see on wäärtuseks, mida ei saada ala-
hinnata.

Sga murrang toob kaasa nähtusi, mis wa-
jawad rewideerimist. Siisraels rahwas pidi rän-
dama päraft Egiptuse wangipõlwe nelikümme-
aastat kõrwes, et wabaneda orjapõlwe harju-
mustest ja saada tagasi waba rahwa hingelu-
list tajakaslu.

Rewideerija wiib ainult siis oma ülesande
lõplikult täide, kui ta ei wõi pooltel teel. Sest
ükski idee ja ideaal, mis ei wasta mõnele tu-
gewale sifemifele tõelusele, on tühiine, wiljatu
ja petlik.

Raamatute raamatust — piiblist, — loe-
me, et õnnistegija algas ägedamat mõitlust oma-
aegsete wariseeride ning kirjatundjate wastu seepärast, et „nemad seiwad rashed koornad, mis
rängad, ja panewad neid inimeste õlade peale,
aga ife ei taha nemad neid sõrmegagi liiguta-
da. Uga kõik oma teud teewad nemad, et neid
inimestest peab nähtama, sest nemad teewad
laiad oma mälestuse märgid, ja teewad oma
riiete palistused tuureb.“

Jõulude kui rahupühade mõte seifab selles,
et inimesed hetkekski peatuksid külmusel: mil-
les seifab tulewiku õnn ja lunastus? Mting kõi-
gepealt: kas sõnades wõi tegudes? Sa kuna siin
ei saa olla kaht wastust, siis ojutub jõulu-
pühade hüüdnõnaks peale kõige: saa ife pare-
maks ning nõua seda ka ligemifelt.

Eluseadused on kirjutatud, et igale pole an-
tud olla fangatlik, fureselham, mõidukas, ge-
niaalne wõi ifetalt õnnelik mõlises elus. Ent
hingetu tundub armawõid, et wõlifest meie
seft kõige wõlne õnnistatus inimese mõib olla
famuti diglane eufameelne, wõnnalik ja suure-
meelne.

Jõulud on laste — see tähendab meie tule-
wiku pandi ning lootuse — pühad.

Kuid inimhing on siiski oma sügawustes
tulwilt wastukõik ja mõistatus ka oma tule-
wiku lootuse ja õnne uhtes. Iii kui ka lapfi
ei armastata, nii kui ka nende eest ei hoo-
litetaks, ja iiii kui ka neid ei hellitatakse, siis
sellele waatanud asstiks neid häwida täis-
kaswanuina jälle sadade kallimatal ning mäs-
sude mõllus.

Teatakse kinnitada, et Napoleon olewat üteli-
nud, et inimestel on keemifelt mõttes suur
and unustamisiks, misepärast mõidakse tihti-
lugu korrate akfioone, mis muidis ei õnnestuks.
Selle hulka käib ka joda.

Kut se on mõnda, ja suurelt jaolt see
ongi nii, siis ei wõidagi loota, et inimjugu
saaks päris lõplikult lahri isjakaspanud harju-
mustest ning muutuda wõimaks selles mõttes,
et ta üksteisele kallale ei tormaks kiskja meis-
looma kombel.

See on inimekonna suur kureloolus, kuid elu
oma seabõstega ja ünginsinkiga lämmatab

palju häift soowest ning õilsaift tõekspidamis-
teft.

Gustaw Suits ballaadis: „Papse jõud“ la-
seb taadil küfida:

„Kas on poega wõi on tütar?“ —
ja et on tütar, siis tuntakse erilist rõõmu, sest
„et ei jõindud piisfipoisif.“

Uga elu raudsed seadused omawad siiski
oma kõigutamata loogika ja see loogika ütleb,
et kindel kui kalju wõib olla efiioones siiski
ainult see maa ja selle maa peremees, kus ajub
ka a r mullt elujõuline rahwas. Sa inimeste
tung on suunatud tamolifelt ikka sinna poole,
kus on rohkem waba ruumi, ja säärasef korral
unustatakse rahu- ja rõõmupühade manitsus:
armasta oma ligemist nagu ifeenast.

Hindu tarkus ütleb: „Tõõta nagu töõta-
wad auahned. Ole õnnelik nagu need, kes ela-
wad eluõnne päraft.“

Sa elutahje on lõppude lõpuks igal elujõuli-
fel rahwal tugewam kui kalkulatfiooni ning ette-
arwestus. Sa mis olekski inimeste tulewikul
siis ilide wäärtust, kui kõik tafud oleksid juba
ette kindlad!

Kuulus belgia kirjanik Maeterlinck ütleb
üsna tabawalt, et inimese tarkuspunkt seifabki
selles tegufemises, nagu kannaks iga tegu ete-
kordset ja igawest mõlja, ja ometi on teada,
kui tühiine on mõni diglane tegu kõdikuse ees.

Uga ka see ei tohiks meis wõhendamata usku,
seft lõppeks ometi jõulurahust ja jõulurõõmusest
jaab kujuneda rahu ning üksteisest aru-
saamine, mitte üksinda perekonnaliikmete ja ühe
rahwa kodanike wastastikes juhtumistes, waid
famuti riikide ning rahwaste wahel.

Ija.

Nüüd jälle jõulu

Nüüd jälle jõuluõhtu tuleb
ja pühalikuks muutub tund.
Kui kuusel loitwad küünlatas-
me nagu ümsi näeme und.

Me ikkame siis muinasjuttu
ja lapseusku, lapsemeelt...
Me lähme mineviku uttu,
kus kauged lapseõõmud ne

mis jäänud hinge kuuse sü-
Neid ikka meenutame veel
ja ütleme: „Ei miski päras-
meid nõnda õnnelikuks tee

kui varanoorelt waikses ko-
vast loitma süüdat jõulupu-
Nüüd mõõdund aastaid rask-
ja jälle häätab kella suu.

Ja jälle ilmub jõuluvana
ja puna laste pöske toob
ja sära silmadesse manab,
me elu muinasjutuks loob.

Nüüd kauris olla koduring-
ja kuulata, kuis raadio
toob tuppä eestrist nagu in-
suust pühas laulus jõululoo

Nüüd mõelda lohutav ja u-
las pirab pimedus küll ust-
kuid nüüdest valgus võiduk-
meis jälle päikesesse usk.

Vanad jõulumängud ja -naljad

Vägipulga vedamine

I. Et vanasti toodi jõuluku rukkidegi või heinu eluruumide pörandale ja et jõule pühitseti peaaegu alikult rehetubades (sest kambrid, kui neid ka oli, olid talvel enamasti külmad), see on põhjastanud mõningaid omapäraseid jooni jõulumängudest, eeskätt meeste-mängudest. Nii kasutatakse paljudes mängudes mitmesuguseid õlgedest tehtud kujusid või palmikuid, samuti taladesse ja partesse kinnitatud nõre; mitmes mängus tuleb arvutada sagedate kukkumisevõimalustega, nii et nende teostamine poleks olnud üldse mõeldavgi katmatul pörandal. Üheks populaarsemaks jõuluõlgedega seotud mänguks on olnud

„kingsepa silma pistmine“, millele antakse kohati ka teisi nimesid, nagu „Kinga-Jaan“ (Mustjala), „suudari-mäng“ (mõnes Viru- ja Harjum. kihelk.) ja „rätsepa silmapistmine“ (Audru ja Tori). Selleks mänguks on vajaline õlgedest tehtud 1–2 jala kõrgune kol-

Nääriskokk

jalg või nukk, mis kannabki „kingsepa“ nime. Mõnikord on talle inimliku väljuse andmiseks tehtud sõest silmad või pandud müts pähe. Kui kingsepp valmis, pannakse ta seisma keset pörandat. Üks mängija jääb kingsepa kaitsjaks. Teine tuleb, pikk kepp käes, ja küsib:

— Tere, tere! Kaks kingsepp kodus on?
— Jumalime! On küll, vastab esimene.
— Mis ta teeb?
— Kingi ja saapaid.
— Kellele ta teeb?
— Isandale ja emandale.
— Kas mulle ka teeb?
— Ei tee!
— Ma torkan ta silma peast ära!
— Torka kui oskad!

Nüüd pööravad mängijad seljad vastastik, kuid üksteisest natuke eemal, kaitsja on nüoga kingsepa poole, kallaletungija seljaga. Puu, millega torgatakse, käib mõlemal jalge vahelt läbi. Tagumine (torkaja) katsub kingsepa pealt saada, kuid kaitsja juhib löögid kõrvale. Kohati on olnud veel nõudeks, et kallaletungija peab torkama umbes, ilma et ta ise tohiks sennapoole vaadatagi. Kui kingsepa silm väljas või kui ta pikali on löödud, vahetatakse osad: endine kaitsja läheb ise torkama. Saamatult silmapistajalt aga võetud panti.

Üldse on „kingsepa silma pistmine“ jõulumängude hulgas olnud nagu esikohal. Mõnikord on sellest osa võtnud tragimad naisedki. Jõuluõlgedest tehtud kolmjalg esineb ka

„kiisapüüdmise“.

mängus (murdeti veel „lõhekaalapüüdmiseks“ ja „rebasepüüdmiseks“). See on sportlik mäng tugevakäelisele mehele.

Üle parre või aampalgi visatakse kõis ja tehakse selle mõlemasse otsa silmused mängija jalgade jaoks. Vabalt seistes on silmused pörandast veidi kõrgemal. Mängija asetab jalad silmusedesse ja toetub kätega pörandale. Jalgadest umbes kehapiikuse võrra eemale asetatakse pörandale õlgedest tehtud „kiisk“. Mängija peab nüüd käel käies ja jalgude ees katsuma kiiskale läheneda, selle auuga pörandalt üles võtma ja siis jälle algasendisse ta-

gasit tulema. Kuid see toiming onestuvat harilikult alles suure harjutamise peale, sest „kiiskale“ läheneda tõusevad mängija jalad ühtelugu kõrgemale, mistõttu ta kergesti võivalt kaotada tasakaalu ja kukkuda pörandale.

„Kiisapüüdmist“ on mängitud jõulude ajal rehetuba talade või parte külge kinnitatud nõoridel, kui pörand oli kaetud õlgedega, on olnud õige mitmeid. Osalt on neid nähtavasti peetud jahimeeste ja kalurite tegevuse naljatoomiseks järeleaimamiseks, nagu võib järeleda mängude nimedest. Peale juba kirjeldatud „kiisapüüdmise“ kuuluvad sellele rühma veel „tedrelaskmine“ (murdeti varese ehk mõtuse laskmine), „pardilaskmine“, „nugise pistmine“, „jõnuse püüdmine“ j. t. Kõigis neis mängudes saab korraga esineda ainult üks tegelane.

Meie jõulukommetes on läinud sajandi lõpul sündinud tähelepanav murrang, kui vana ja võib-olla isegi eelkristlikku aega tagasi ulatuva jõulutunnuse — jõuluõlgede — asemel tuli üldisemalt tarvitusele praegu ainesinev jõulukuus, mille algkoduks peetakse Saksamaad. Ühes jõuluõlgedega kadusid tarvitusele mitmed muudki rahvapärased jõulukombed, muuseas ka vanad jõulumängud.

Jõulud ühes nädali- ja kolmekuningapäevaga on praegugi kõige pikemad ja oodatavamad pühad aastast. Kuid vanasti on nad olnud veelgi pikemad, alates toomapäevaga (21. det.) ja kestes nuudipäevani (7. jaan.). Jõulude veetmisel on siis olnud tähtsal kohal ka mitmesugused mängud ja naljad, nagu seda tõendavad Eesti Rahvaluule Arhiivi rikkalikud vanavarakogud. Jõulumängudena näeme esinemas eeskätt meeste osavõtmänge ja jõukatsumisi, kuid ka mitmesuguseid laulumänge, maskeeritud kujusid jne. Mitte ainult oma koduses ringis pole mängitud, vaid mõnel pühäl, eriti just keskmisel ja viimasel jõulupühäl, on noorem ja osalt vanemgi rahvas kogunenud küllades mõnda suuremasse talustarve, ka kõrtsidesse, kus siis mitmesuguste huvitavate mängude ja naljadega on endid lõbustatud ja pühi mõõda saadetud. Jõulumängude kohta leidub mõningaid märkmeid ka vanemas kirjanduses; ühes 100 a. tagasi ilmunud kalendris on antud neile nimeks „rahva joulo lustipiddamised“.

kõitel kõndimistki.

Selleks oli kas taladesse või seintele kinnitatud paralleelselt kaks kōit, mis ulatusid üle toa, 1–2 jala vahelt. Kōied olid asetatud õige lõdvalt, nii et keskoht oli pörandast kõrgemal ainult paar jala. Et võisteldud ja külha veetud, et kes niisugustel kõitel saab püüda kõige kauem ja teha kõige pikema käigu.

Kõitel kõndimisest on arenenud ka eri-nimede mängu. — Nii nimetatakse Tervastust seda „lõhekaalavõtmiseks“, kui mängija, kes algasendis toetub parema käe ja parema jala ühele kõiele, vasema käe ja jala aga teisele, saab ennast niimoodi ümber pöörata, et pea tuleb sinna, kus ennem olid jalad. — Raskem on juba „laeva pööramine“ (Helme). Siin on algasiskus kōied ühel kõitel, jalad teisel. Nüüd peab kõitel olles tegema enne viis ümberpöört ja minema siis ühest seinast teise. — „Vankri tegemisel“ tuleb kõitel olles teha neli pöört ja neli korda jalakandu kokku lüüa (Karula).

Üks lakke kinnitatud nõoride või kōie abil mängitav mäng kannab nime

„meelakkumine“

ehk „vorsti allatoomine“. Selleks on kõitel mõlemad otsad kinnitatud aampalgi külge, nii et alla ripub suur aas, mis on pörandast kõrgemal. Mängija istub sellele aasale, paneb oma puusade kohta nõoride ja enda vahele ühe puu ja hakkab siis pidevalt kukerpalli laskma. Seejuures kõis keerduv puu otste ümber ja mängija kerkib iga ringiga lae poole. Ta peab jõudma nii kõrgemale, et saab suuga ära võtta tema jaoks sinna pandud vorsti või mõne muu asja, ja siis tagurpidi kukerpallitades alla tulema. — See on arvatavasti veelgi raskem teostada kui mõni eelkirjeldatud tasakaaluharjutus.

„Rebase püüdmist“ on toimunud nii, et kaks poissi hoiavad

lahti kõiest moodustatud jooksvat silmust, kust kolmas peab läbi hüppama. Parajal silmapilgul tõmmatakse silmus kinni.

Nende iseloomustavamate vanade jõulumängude kõrval tuleks esile tõsta nimetada veel üht mängu, mida jõuluõlgedel on mängitud õlest keerutatud nuutidega. Sel mängul on nimeks

„passilöömine“.

Lihtsamal kujul tähendab see üksteise peksmist õlgnuutidega. Audru kihelkonnast kirjutatakse: „Seejuures jagunesid mängijad paaridesse. Igal mängijal oli käes õlest keerutatud nuut, millega pekseti oma vastast mängijat. Kelle nuut ennem lagunes, see kaotas.“

Üldisemalt on aga passilöömisest võtnud korraga osa ainult kaks isikut, kes istusid pörandale laotatud õlgedel „rätsepa-istmes“ (põlv püsti), mõlemal õlest keerutatud nuut käes. Nende vahel on enne teineteise löömist harilikult mängisugune kahekõne. Näiteks:

— Tere, tere, mees!
— Jumalime!
— Kus sa käisid?
— Riias soola toomas.
— Mis soolastünder maksab?
— Viis vana, kuus kõva, seitse sea poolikut.
— Kus pass on?
— Pass on p-s!
— Näita välja!

Nüüd lasseb see, kellelt nõutakse passinäitamist, selili õlgedele ja lööb jalad ülespidi. Seda on küsija just oodanudki ja sahmab talle kohe õlgnuutide ja sahmab talle kohe õlgnuutide pulk hammaste vahele, et võis kaela tagant ära ei tuleks. Jõulupühkudel on tehtud ka

rätsepa-eksam seisis selles, et tuli istuda pörandale küljeli pandud pudelil, nii et pahema jala kand toinib hästi kürest.

On huvitav märkida, et just selle, suguses täbaras asendis sukanõelale

tunduva mängu kohta on õige vanu kirjanduslikke teateid, millest järgneb, et see on olnud meil üldtuntav juba vähemalt 300 a. eest. Et see mängus kõneldakse kaubateekondadest ja nõutakse passi, siis on mõni uurija arvanud, et selles on vahest parodeeritud kajastunud passeid kui isikuteendavate dokumentide esmakordne tarvitusele tulek, kui nende nõudmine ja kontrollimine oli tülitav traditsioonilist kaubateed.

Mänge õlgnuutidega on olnud veel teisi, nagu Kadriina kihelkonnast kirjeldatud nuudimäng, mis toimus nii, et ühele mänguosalisele, kelle silmad olid seotud, anti käte õlgnuut ja teised hoidusid ta eest kõrvale. Keda pime sai nuudida lüüa, sellest sai uus nuudimees.

Jõuluõlgedel on vanasti harrastatud õige laialdaselt ka

jõukatsumismänge,

mitmesuguseid sportlikke vigureid ja trikke. Üldtuntumast olgu nimetatud maadlus, vägipulga vedamine, sõrmkoogu vedamine, kaelkoogu vedamine ja mustlasmaadlus (jalgkoogu vedamine). — Kaelkoogu vedamine on toimunud enamasti niimoodi, et võeti mõne sülla pikkune kõis ja seoti sellele otsad kokku; siis pani kumbki osavõtja endal kōie kaela tagant läbi, siis rinna eest ja jalge vahelt; mõlemad olid käpuli õlgedel ja teine vedas teisele poole. Kes jõudis vastase nurka vedada, oli võidumees. — Kaelkoogu vahel veetud ka nii, et mõlemad olid jalad väljaspoole. Siis on võitnud pulk hammaste vahele, et võis kaela tagant ära ei tuleks.

Jõulupühkudel on tehtud ka

rätsepa-eksam seisis selles, et tuli istuda pörandale küljeli pandud pudelil, nii et pahema jala kand toinib hästi kürest.

On huvitav märkida, et just selle, suguses täbaras asendis sukanõelale

„Leiva ahju viskamine“

villane lõng silmast läbi ajada. Mõnikord nõutakse koguni, et see toiming peab sündima kinnisilmi. — Teomehe-eksami tegemisel on kasutatud harilikku hobuselooka, millel otsad pannakse vastu pörandat. Eksamitegija peab loogast rōnga kohalt kinni hoidma ja ise siis looga alt läbi pugema, ilma et ta seejuures pörandat puudutaks või ühes looga ümber kukuks. — Kupjakepi proovi on tehtud järgmiselt: „Kolme jala pikkune kepp toetatakse otsapidi vastu pörandat, ühe käega võetakse kinni kepi pealmisest otsast, teisega alt, kolm peotäit pörandast kõrgemal; siis peab kepi alt läbi pugema ilma käsi lahti laskmata ja pörandat puudutamata.“ (Tervastu.)

trambivad ja hüppavad. Üks poiss kujutab hobuste otsijat, käib mängijate ümber, suksutab ja vilistab. Aeglaselt ringi liikudes lauldakse:

Külatiudrukud, õeksed, külapoisid, pooleldvennad! Lähme seda hoosta otsimaie, punakõrbi püüdmaie.

— Neitsikene, noorukene, kas nägid minu hobusta?
— Hellakene, vennakene, mis karva sinu hobuse?
— Hommiku orava karva, lõunaegu lōo karva, päevatõusu pāsu karva.
— See läks läbi meie õue, kōis oli kuldane järele, kammitis kardane jalussa...

Mustlasmaadlus

Jõuluõlgedel on veel kasutatud tiritamist, tehtud jõuluriikad (toppides üksteisele rõivaste alla heinu ja pōhku), demonstreeritud hārgade kaevlemist (käpuli õlgedel olles pannakse pead kokku ja katsutakse teineteist kohalt ära tõugata), leiva ahju viskamist, vorsti painutamist (jalga kaela taha panna ja siis ennast õlgedel veeretada), hülgemängimist (õlgedel roomata, hoides käed seljal), haraka hüppamist, õlekõrre tõstmist, kilgi püüdmist jne. „Kuidas hospitalis haigeid pöörataks“, sedagi on näidatud. Kes ennem pole näinud, selle juure tuleb keegi ja ütleb: „Ma näitan sulle, kuidas hospitalis haigeid pöörataks!“ Võtab maaslamajal jalad pihku ja keerab ringi. Et see keeratavale valu teeb, keerab ta keha ka järel. Teine naerab: „Va!“ kui kergesti teise külje peale läks: (Märjamaa.)

Kõik mängud, mis seni on käsitlud, on olnud meestemängud, kuigi harukorral on neis mõni tragim naineigi oma osavust proovinud. Olgu siis kingsepa silma pistmisel või passilöömisel. Domineerival kohal ongi osavuse, liigutuste kiiruse ja üldise kehalise sitkuse näitamine: lihtsaks sellele veel otsekohesed vastastikused jõukatsused, milleks jõuluõlgedest noorte kogunemised pakkusid samuti häid võimalusi. Seal oli noormeestel väga sobiv demonstratsioon endi tugevust ja sitkust, et see-ge võita teiste, eriti naisnoorsoo lugupidamist ja austust.

II.

Teise suurema rühma jõulumängude rikkalikult repertuaaris moodustavad mitmesugused laulumängud, milles harilikult esineb ikka suurem arv tegelasi. Laulumängude esitajateks on olnud peaaegu alikult naised.

Kuusahus ja selle naaberkihelkonnas kogunud ja neid ka trikkis avaldanud dr. G. Vilberg. Ka Setust on teatrid, et laulumänge mängivad ainult tüdrukud, poisid aga istuvad seinatäristel pinkidel ja vaatavad pealt.

Olgu siin lühidalt tutvustatud mõnd vanemat jõuluõlgeset laulumängu. Näit „hobuse otsimine“ (Võrumaal ja Setus „leigotamine“).

Mängust osavõtjad tüdrukud hoiavad üksteisel kätest kinni ja moodustavad tiheda ringi, mis peab kujutama hobuste aada. Ringi sees on 1–2 „hobust“ (poissi), kes hirnivad, ajalise piiramiseta.

Nüüd ring peatub, võetakse üksteisest tugevasti kinni, et „aed“ oleks küllalt tihe, ja ohutatakse siis hobuseid väljapääsu otsima:

Hüppa, halli, karga, kõrvi, lōo sinu laksu, lehte-lauku! Katsu aeda, kas saad välja. See pole tehtud teivas-ada, see pole loitud lastand-ada, see pole poisside punutud — see on neidiste neotud, tüdrukute tehtud aeda.

Viimase laulu ajal seesolijad hirnuvad ja hüppavad, katsuvad välja saada kas üle käte hüpates või alt pugedes. Samal ajal otsija suksutab ja mõle ni teinegi poiss püüab väljatungijale abiks olla. Kui hobused ringist väljas, ilmub hobuste kappi, kaubeldakse ja tingitakse. Kui tüdrukute aeda oli väga nõrk, ropsitatakse ühele vana vihaga. Ja mäng ongi läbi.

Sellela sarnased on mitmed teised jõuluõlgesed laulumängud, nagu aitamäng, linnamäng, kalamäng, seamäng jne. Kõigis neis mängijad-lauljad moodustavad ringi ja üks on keskel, kes mängu lõpul püütab kinni. „Seamängus“ järgneb sea kinnipüüdmisele naljatoomine „sea tapmine“, jällegi vastava laulu saatel. Nõelamängus, sõelamängus ja pajamängus kujutatakse nimetatut csemete laenamisest või ostmisest. Mitmekesisema tegevusega on pulmamäng, milles aimaatakse järgi pulmakombed.

Mõnedes laulumängudes tuleb peosalistel näitlikult kujutada erinevate iseloomudega tegelasi, näit. „rikka ja vaesemängus“ rikast ja vaesle inamängus tuleb keskelt alijale — vastavalt laulule — kujutada kord järk-järgult suurenevast kurrastust, siis jälle rõõmu. Ka „leigariinamängus“ ja veel mõnes teiseski on tähtsal kohal vahelduvate meelohude kujutamine oskamine.

Võrdlemisi väheste tegevustega on mitmed setu jõuluõlgesed laulumängud; neis on tähtsal kohal vastava laulu ettekanne, saadetuna teatud tõimeerivaadist liigutust. Üldiselt peab aga laulumängude kohta ütleva seda, et ne pole mitte nii kindlasti jõuludega seotud kui enamikirjeldatud sportlikud meestemängud. Kuigi teatud laulumängud on mõnes kohas esinenud rõi ainult jõulude ajal, esimene teisel ükskõik millal, ilubust“ (poissi), kes hirnivad, ajalise piiramiseta.

„PÄEVALEHT“

Tellimine 1937. aasta peale on avatud

„PÄEVALEHT“

jatkab ka eelseisval aastal oma iseseisvat, demokraatlikku rada. Tema lipukirjaks on ja jääb: kõige laiemate kodanikehite poliitiliste, sotsiaalsete, kultuuriliste ja majanduslike huvide eest seismine

„PÄEVALEHT“

pole seisnud ega seisa ühegi kitsa ringkonna teenistuses. Aastakümneid on ta teeninud kogu Eesti rahvast. Ta püstitas kõige raskemal ajal ideaalid, mille eest võideldes temaga ühinesid kõik rahvuslikult ja isamaaliselt mõtlevad eestlased. Selle võitluse krooniks sai Eesti riiklik iseseisvus.

See tee on „Päevalehe“ viinud Eesti ajakirjanduses esikohale. Seda teed tahab „Päevaleht“ jätkata ka 1937. aastal teadmises, et tema kõrge seisukoht teda kohustab.

Tellimiste vastuvõtt on avatud

Hinnad:

1 kuu postiga 1 kroon 50 senti.	1 kuu postita 1 kroon 35 senti.
2 kuud „ 3 „ 70 „	2 kuud „ 2 „ 70 „
3 kuud „ 3 „ 70 „	3 kuud „ 3 „ 25 „
Üle 3 kuu korraga tellides iga järgneva kuu eest 1 kr. 20 senti.	Üle 3 kuu korraga tellides iga järgneva kuu eest 1 kr. 5 senti.
	Aadressi muutmise 15 s.
	Lätti kodumaa hinnaga, Leetu 2 kr., mujale välismaale 4 krooni kuus.

Tellige aegsasti „Päevaleht“ 1937. aastaks!

„LASTE RÕÕM“ on kõige levinum eesti lasteajakiri, mis on saanud sõbraks lugematele perekondadele. Ka 1937. a. „Laste Rõõm“ tahab oma lugejatele pakkuda kõige paremat, tuues pikemaid ja lühemaid põnevaid jutte, muistendeid ja lugusid täiskasvanuist, lapsist ja loomist.

„LASTE RÕÕM“ arendab laste isetegevust, avaldades nende eneste kaastööd: lühijutte, mõistatusi, joonistusi.

„LASTE RÕÕM“ korraldab võistlusi ja ringkõnemusi, mis on alati leidnud elavaimat vastuka-

„LASTE RÕÕM“ toob — nagu ta seda teinud esimesena — igas numbris laterõõmlaste pilte ning teisi pilte ja joonistusi.

„LASTE RÕÕMU“ jaanuarinumbril on kaasas tellijale ja ostjale uudisena ilusa pildiga laste seinakalender.

Tellige aegsasti „Laste Rõõm“ 1937. aastaks!

„LASTE RÕÕMU“ tellimisi võtavad vastu kõik vabariigi postiasutused, „Päevalehe“ esin-

dajad ja peagu kõik algkooli juhatajad.

„LASTE RÕÕM“ maksab aastas 3 kr., poolaastas 1 kr. 50 s., veerandaastas 75 s. Üksik number 25 s.

Tellimisi võtavad vastu „Päevalehe“ kontor Tallinnas, kõik postiasutused üle maa ja „Päevalehe“ esindajad koha peal

Tallinna Eesti Kirjastus-Uhkus.

Osanikke

otsib korteriühing moodsa maja ehitamiseks Wabadusväljaku lähedale. Teat. slt. „Moodne maja 4910“.

Ainult kõige parem rahuldab!

Sellepärast on nõudlikule jahimehele vastuvõetav ainult värske ja kõrgeväärtuslik

BELGIA JA ROOTSI JAHIPUSSIROHI.

Saadaval Belgia must ja suitsuta „MÜLLERITE“ ning Rootsi Gytörp vabriku „SKYTTEKRUT“ ja „SPORT-KRUT“ pussirohud.

Ainuesindaja Eestis
Joh. Freybach Tallinn, V. Karja 8.

Müüakse

Stativere, r. jaama lähedal, aetieret mõistlik maja müüa või vaheldada talu või aetieret maja vastu vahetada. Arjaltitub teat. slt. „Mõistlik müüa nr. 245578“ ettenõutavale.

kus moodne tualetiseep, mis oma headusega kõiki vaimustab!

Maafoniatimmas linnamäe aega ehitatult reguleeritud

restoran-võõrastemaja

häige hõõrdeadega amaniu ma-nabuse päevast ära anda ja suures

maja müüa.

Teat. slt. 84, 3. Koonehurg'lt.

Juhustitult odavasti müüa **maja**

Reguleeritud aetieret, looduslikult ilusad lojad. Arub. Niemeni 11-17, Tallinnas.

Maakoht hoonetega

või ilma, mere, jõe või järve kaldal, mitte väga kaugel Tallinnast, kõlbliku põllumaaga, soovitakse osta. Teatada slt. „Maakoht 4879“.

Cand. rer. merc HANS MARGENS Raamatupidamise kursused

asuvad müüd Viru tän. 14-8. Võõrkeelte tunnid, tõlked, kirjavahetus. Masinakiri.

Odavasti müüa auruga im-muratu, tugevaid katusetilpaid, fuuri fuuri 1x5" voodrilaudu ja glauuritud ahjupotte.

Zoompuitseer 4-a, majahoid-jelt. Telef. 451-17.

Veauto

müüa, firma „Chevrolet“, 6-tüü, väetisti jõudutavas, faude-jou 2 t., fa järelvaaneri müüa faudei. 2 t., mõlemad nure-kummidega. Müüjalt, 38, nu tän. 22.

Müüa keerdvoolu-generaatorid

2, 12, 50, 150 WPM. Teatada slt. „Generaatorid nr. 5052“.

Müüa eleftrimootorite tiirude regulaatoreid

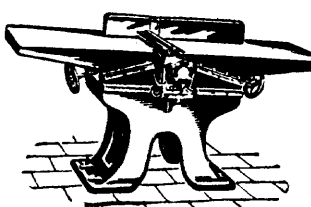
müüa, firma „Chevrolet“, 6-tüü, väetisti jõudutavas, faude-jou 2 t., fa järelvaaneri müüa faudei. 2 t., mõlemad nure-kummidega. Müüjalt, 38, nu tän. 22.

Elumootorite tiiru poole hin-naga müüa maatükk,

umbes 43.700 r.-meetrit, file-mise jaama juures. Kaubelda Teat. slt. 82-1.

Osanikke

otsib korteriühing lihtsate oda-korteri ehitamiseks. Teatada „Lihtne korter 4905“.

Valmistab saeveski-tisleri-höövlimasina-puurimis- ja tappimis-naid ning mitmesug-tapi- ja garnisünge-nu. Pikk t. 11, J. M.

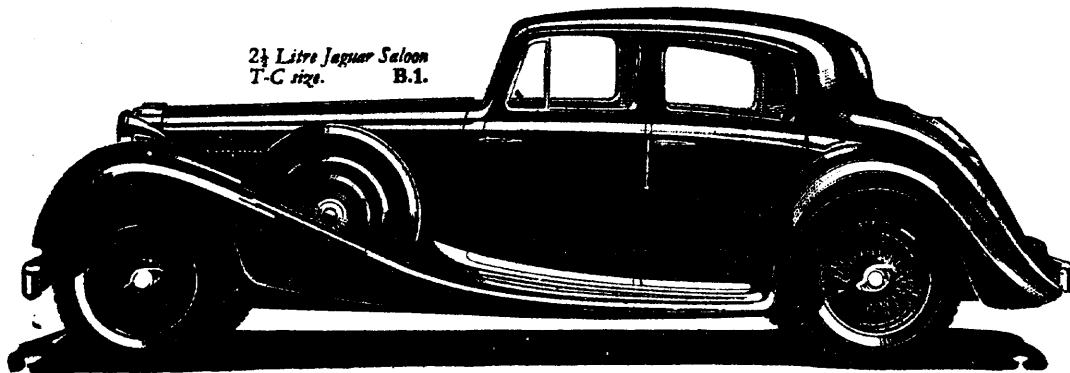
Igal arvul ostame

kase-, lepa- ja haava-pakke.

Maksame kõrget hinda. K-U. „Ergos“, Ko-

Palju heledamini säraavad jõulukuü-kui Teie jõululauda ehivad
kristallnõud
A. Amos'e juurest. Ta-Pärnu m. 10 (end. Jaani 6).

JAGUAR on elegantseim inglise auto

ESINDAB: KR. SAAR & KO TALLINN, VIRU 3

Tallinna Eesti Kirjastus-Uhikule trükk.

KINO
ARS
Tel. 305-62
End
Gr. Marino
ruumes
2. ja 3. pühal
kino algus
kl. 12

Ülilõbus ja mitmekesine pühade-eeskava!

Jälle esinevad koos järeleaimamatud koomikud

Sat ja Sataschon

1936. a. kõige uuemas saksakeelses filmis

„Tütarlaste röövijad“

Rida koomilist olukordi! Rida seiklusi! Need maailmakuulsad naljamehed tõendavad selles filmis, et nad pole hulluks läinud ega hukkunud — nad on siin jälle ületamatud!

„Igavese öö maal“

Admiral R. E. Byrdi teine sõit lõunanabale. Antarktika annab meile ettekujutuse jääajast, kus tuhandeto aastate eest, enne meie ajaarvamist, jää kattis maakera pinda. On leitud määratuid sõelademeid, määratuid rikkusi, mineraalvarasid jne. See ekspeditsiooni suurfilm on kogu maailma kõneaineks!

Tel. 304-68.

KINO
MODERN

Tartu 4. —

HIILGAV PÜHADE-EESKAVA

5, 7, 9. Austatud külalastajaid palutakse ilmutada seansside alguseks. 2, 4, 6, 8, 10.

Täiel ja kolmandal jõulupühal kell 12 päeval pühade-eeskava. Naer pisarateni! Suurejooneline laste- ja noorsooetendus. Naer pisarateni! Maailma parimad koomikud DICK ja DOFF pakuvad oma parimat nalja suures 12-jaolisest naerutippaavutisest „INDIA VALLUTAJAD“. Selle filmi vaatamisega valmistate endale parima pühadeaja. II. „Charly pansionis“ — ühiloos lars. III. Uus Micky-Hiirekeste heligrot esk. Põrgu hääled ja teised filmid. Pääsmete hinnad 15—30 senti. Kassa avatud 1/2 tundi enne algust.

KINO
BI
BA
BO

Esietenduseks laulab, tantsib väike kähharpeake

Shirley Temple

Tema meeldib selles huumoriküllases filmis eranditult kõigile!

Vaene väike rikas tüdruk

See väike koomik Shirley pühade eeskavas rahuldab ja rõõmab Teid täielikult.

II ja III pühal kino algus kl. 12

Lõbus pühade-eeskava!

Sybilte Schmitz
Ralph A. Roberts
Lien Deyers

ja kuulsaim mustasviitlaja
George Boulanger

lõbusas filmis

MEES TEMPOGA

Kaks tundi mõnusat ajaviidet täien-
dab teie pühade-meeleolu.

KINO
HELIO

Algus pühade ajal
2, 4, 6, 8, 10.

Kino SKANDIA

Parim pühadeaegne laulu- ja muusikafilm!

Veetlev

MARTA EGGERTH

oma uusimas superfilmis

„AHVATLEV HÄÄL“

(Loss Flandrias)

Marta Eggerthi veetleva hääle kõla läbib seda filmi algusest lõpuni. Parimad löökpalad Geza v. Bolvary meisterlik lavastus ning näitlejate suurejooneline mäng teevad selle filmi kõigile huvitavaks.

Kaastegavad PAUL HARTMANN ja GEORG ALEXANDER.

Peale selle HUVITAV LISA. Kassa avatud pühadel kl. 1/2, äripäevil k. 1/2

KINO

„KUNGLA“
Pärnu m. 41

Pühade ajal algus kell 12.

Parim kahekordne pühade-eeskava. 1936. a. Nõukog. Vene kunstiline suurlavastus

„TSIRKUS“ Tegelased: L. P. ORLOVA, E. K. MELNIKOVA ja S. O. STOLJAROV.

2) „Üks naine langeb taevast“ Peaosas ROBERT MONTGOMERY ja MYRNA LOY.

Selle filmi tegevus sünnib kaugel Põhja-Jää merel.

KINO
„MARS“

Hospitali tän. 2-a.

Pühadeks ületamata suurfilmide eeskava! Kõikide lemmik

FRANZISKA GAAL oma parimas ja kauneimas löökfilmis

„Väike ema“

Film, mis vallutab iga kinoskäija sedavõrd, et ikka jälle tahaks näha seda unustamata teost.

„Igatsen sind“

Lõbus meeleolurikas suurfilm, täis laulu, muusikat ja tantsu. Peaosas: CAMILLA HORN LOUIS GRAVEURE, THEO LINGEN ja teised. Agus pühap. kell 2, ärip. kell 5.

KINO
„SKALA“
Wabriku tän. 8

Pühadeks kaks suurfilmi korraga:

Gary Cooper ja Marlene Dietrich löökfilmis

Pärlike

II tsirkuse Tiigrite käskija Peaosis Wallace Be ja Jackie Cooper.

ILMUS MUUGILE

„Eesti Nooruse“ jõulunumber.

sisaldades rikkalikult pühadekohaseid kirjutusi ja illustratsioone.

60 lk. ainult 30 senti.

Tellige endale küpse noorpõlve ajakiri „Eesti Noorus“! „Eesti Noorus“ ilmub aastas 12 korda ja maksab ainult Kr. 2.50, poolaastas Kr. 1.50. Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutused. Toimetuse ja talituse: Tallinn, Lembitu t. 20.

Kino AMOR

Harukordselt kena kahekordne pühade-eeskava mitmekesise sisuga!
Esineb lauldes ja tantsides MARTA EGGERTH Franz Lehari operetis „Terve maailm keerleb armastuse ümber“ on selle kunstiküllase filmi mottoks. Jälle Budapest, jälle Ungari — kutsuh vaatatajais esile rõõmsa meeleolu rõõmsa viisidega. See film on tunnete, viiside ja armastuse harmoonia.

Kanada wiisikud (Kulaarst)

Väga pisikest inimvõru on maailma huvi keskuseks. Nad haaravad teie südame oma naeru ja kilkamisega. Need on tõesti armumiseni kenad pisipreilid — viis väikest maailmaime. Selles lavastuses segunevad draama, komöödia ja seiklused.

Pühade ajal algus kell 12.

KINO
ORION
PALDISKI MNT. 25.

Parim pühade-eeskava!

Erutavamaid sõjafilme!

„Elkõige isamaa“

Lulise Ullrich ja Olga Tschehhova suurfilmis

Kahe südame vahel

Dancing „Gloria“

I jõulupühal on õulokaal avatud kella 12-st õösel

Traditsiooniline

uue-aasta vastuvõtt

Laudade ettelimine isiklikult soovitatav kella 9-st õht. ja pühapäeviti kella 5-st pärast lõunat „Glorias“.

BAARIS
MANGIB

uuluse Ungari
viulistikunstnik

ARPA D
CZEGLEDY

Mitmekesiseim laste lugemisaeg on
„LASTE RÕHM“

Neegusele avaldatakse poolehoidu

London, 22. 12. (E.M.) Abessiinia sõprade liiga poolt anti täna neeguse Naile Selasfielile jõululähtetus, millele on alla kirjutanud ligi 1000 tähtsat isikut 27 rahvusest. Lähtetuses avaldatakse elavat poolehoidu Abessiinia pooselavale kuninglikule perekonnale, kes on langenud ühe Rahvasteliidu liikmesriigi kalalehtu ohvriks ja kaotanud oma rippumatu.

Soome loob relwabaase

Uue wabriku kaotada 48 miljonit

„Jawestija“ Warsjani kirjajaatja teatab: Terve Poola ajakirjandus toob ära filmajaifalt järgmise Poola telesaaliagentuuri teate Riiait: „Skandinaavia riikides aratad elamat huiwi ettepanek, mis on tehtud arvatavasti Soome poolt, luua nende riikidega ühtlase relwade ja sõjamatarijali baasi. Koostöö selles suunas olewat wajaalase põhjate riikide neutraaliteedi kindlustamiseks. Selliste baaside loomise eesmärgiks ei kohustu kaitsma riiki, kes saab kalleid relwaid teiste riigi juhtes. Relwabaasi wõib kaotada eranditult riiki, kellele tungitakse kallale. Arwatakse, et juba selliste baaside olemasolu wõidab agressiivsete plaanide teostamist.“

Kokkulepe, mis hiljuti sõlmiti rootsi sõjateadusts-kontserni Vofors'i ja Soome wahel, uue relwade tootmise ajutamiseks Soome, on sellise koostöö eimejeks jammuks.

„Le Temps“ Stokholmi kirjajaatja kirjutab: „Aftonblad“ teatab kindlate allikate andmetel, et Vofors'i relwateadusts tulemikus peab tihedat jidet Szwaskylä soome kaubateadustsuga. Wilmane saab rootsi tootmiselt loa, mis annab temale õiguse walmistada Rootsis kaotatavaid mubeleid ja kaotada tulewikus soowitud tehnilist abi.

Aktislaseltsid Saksamaa warus-tamiseks toorainetega

London, 22. 12. (E.M.) (Savas) Rahan-duslikest ringkonnist kuulub, et Saksamaal ja Inglismaal on asutatud kaks aktislaselst, mille eesmärgiks on edendada kaubawahetust Briti dominioonide ja ajumaade wahel ühelt poolt ja Saksamaa wahel teiselt poolt. Nende seltside asutamisel on informeeritud Briti ja Saksa waltisusi. Nende seltside wabatahtlised kawatsetakse Saksamaale muretseda tooraineid, nagu: õliid, puumilla ja willa. Wastutajaks Saksamaa müüks dominioonidele oma tootmisjaadusi. Ku-na Briti tootmis on koormatud tellimistega riigikaifile ostarweteks, siis ei suuda ta praegu-jel ajal täiel määral rahuldada dominioonide ja ajumaade nõudeid.

Uusi nõudeid wäikekäitistele

Wäikekäitistele, wõrki-, lihttootmistele, wogari, torbiti-ri ning ruffilistele, saia- ja teepitajatele tootmistele tootmistele on ettewõtte kohta, mis tegutses enne 1935. a., hatta 1. jaanuaril 1937. a. walmis näue, mil-le järgi neid käitisi wõiwad juhataa isikud, kes on amandunud teadustes ettenähtud forras wastaawalt tootmistele sissekannistele. Wärgi 1. jaan. 1935. a. awa-tud käitiste ja ettewõtete kohta on see nõue maffew juba 1. juulil 1936. a. alates.

Wäikekäitistele on tehtud erand: kui neis ühes tege-tüu juhatajaga tootab kuni kolm õppinud töölisi, õpi-lafed ühes arwatud, wõib juhataja olla ka õppinud töö-

line. Siin on lause „...kuni kolm õppinud töölisi, wõib ühes arwatud“, — cha-määrane, sest teadustes järgi ei ole õpilane wõib õppinud töölise. Wististi käitistele teadustes teadustes, et siin wõib. Wärgi käitisi, kus tootawad kuni kolm isikut, olgu siis need õppinud töölised wõi õpilased. Määruste redaktioon peats tükil selgem olema.

„Eitituleb“

Wärgi Käitistele Wärgi wäljaandel jõulupühiks ilmu-nud „Eitituleb“ nr. 14 on jandamal käitistes parema-tes teadustes teadustes ära teadustes. „Eitituleb“ oma hilt on parimaid ajakirja kirjandusturust. Hind 1,25 krooni.

Rõõmsaid jõulupühi!

ETK

Graatetvõtete ametnike toja walimisfelid

on juba laiali laadatud. Walimised on 3. jaanuaril kes tihedalt walimisfelid äraandmistega wõi walimis-felid kinnises walimisümbriks äraajamistega. 1., 2. wõi 3. jaanuari postitsempli kuupäewadega.

ühendriikide neutraliteedi-seadus

Washington, 23. 12. (E.M.) Kommenteerides president Roosevelti kawatsust laiendada ühendriikide neutraliteetideadust waltut uue seaduse wastaawamisega, mis käits eriti karmidele tohwa, senaator Warah on teletanud, et selle tohwa järele teelata raha laenamine fadi-watele pooltele, talisatate farmist relwade ja sõjamas-na wäljaaatmist ja luuafte kaifet ühendriikide tobanitele, kes reitwad fadijate laewadel.

GLORIA PALACE 2 4 6 8 10

Parim ja põnewaim pühade-eeskava Tallinnas!

Nähtamatu sõda spionaazi vastu! Põnev sensatsiooniline suurfilm! Lennu-kid, soomusautod, tankid, lahinglaewad. — Kõik sõjajõud ühes filmis!

PEAOSADES:

WILLY BIRGEL — kangelane filmides „Mustad roosid“ ja „Lõppakord“ — välis-maise salakuulajatejõugu külmawereline juht.

LIDA BAAROVA — võrgutava naisena tõukab teadmatult õnnetusse oma armukese. Tänapäeva inimesed — külmawerelised salalureagendid ja reetlikud soiklejad! Võitlus elule ja surmale, mis viib saatustliku armastuse hoiatava lõpuni!

2. HUVITAV LISA.

II ja III jõulupühail kl. 12—12 p. suurejoonelised lasteetendused I-st korda Tallinnas! Lõbus mitmekesine ees-kava lastele!

MIKI uued vallatused

1. Miki Robinsonina 2. Sõjakas Miki. 3. Miki bensinijaama-pidajana. 4. Miki kanguru ja teised filmid lastele.

Kassa av. kl. 11 homm. Kohtade hinnad 15—60 senti.

Estonia Valge Saal

Teisel jõulupühail, 26. detsembril s. a.

kella-5-tee

täielise eeskavaga

Sifitasutus „Hipodroom“

Tallinna Hipodroomil

Paldiski mnt. 50. Telef. 435-06.

Traawioõistlused

Koimandal pühail, 27. detsembril kl. 12 i

EINELAUP MUUSIKA.

Pääsmed 2 kr., 1 kr. ja 50 s.

Külastage parimat väljasõidurestorani-õõlokaali

Riviera Palais

Maarjamäel, telef. 478-83

Cocktail-baar.

soojad kabinetid, valgustatud tantsupõrand

Dineedeks, pidudeks ja pulmadeks tasuta kasutada avarad ruumid ühes orkestriga.

MAITSEKALT PILDISTAB

Foto KINOFF

Kuninga 2. tel. 458-84.

Maitsevad ja odavad

Estõ konservia:

Mulgikapsad sealihaga

Lambaraguu

Ungar. gui asch

Maksapasteel jne.

JÕULUKS KINKIGE

AINULT ALGUPARAST KIRJANDUST

Ilmus viimane uudisromaan sel aastal

P. KRUSTEN:

Vehklemõisa aed

Hind broch. Kr. 2,90, üleni linases paberil Kr. 3,90.

Mõisad oma suurejoonelise eluga on surnud, varisevad ü-rele olematusse ka viimased mõisateenijad, viies kaasa ja enamkordumata hingeelu. Pedro Krusteni uus roma-kadunud mõisa elu ja inimesi, valgustades mõisniku ja m-ning küla ja mõisa vahetõrki. „Vehklemõisa aednik“ on konnaromaan, kuid siin kirjeldatud elu on täis konflikte vad saabuvast uue aja kokkupõrkest vana ja uhke mõi-Siin on nooruse ja ärkava rahvastunde hoolimata uljust mõisaelu kadumiskurbust.

O.-U. „Noor-Eesti Kirj.“

Kiitlik juuremat-tule, piimapul-kondenspiit

Enamasti tähelepanu piimajale

Wõhutiigi wõitluse fookusel wõadati läbi ja antakse riigivõitluse kindlastantide teadustes

Seadustes muutmistega on maffa ühtlase ettepooletoomistõhwa — juustu, kondenspiima eest tootjatele paremat wõimalust wõimaldab praegune seadus. S-lustatud hinda määrab wõhutiigi maffade juuruse kaitsuleerimine mine analoogilistest wõhitiinole erikomisjoni poolt. Juurematu üldiselt farnane praegusele wõhiti-forrale.

Ra jeni tehtimate normide j-maffu forraldada muudele piir-määratavast juurematu piirides, maldanud ühtlase artfilit tootm-helepam pöörmist, mis aga a-tõstusõharu maailmatuul wõhiti-gemisteks.

Briti jätab tee wanad rist

London, 22. 12. (E.M.) Su-täna ühendriikidele ja Jaapanile an-Londoni merelepingu artfilit 21-le, nistusse wõib ristlajat, mis wanab-tagajärjel olets tulnud sõrwalda a-aja tingimustes ei sawatse Suur-W-jaid aga üle wõe aastat teenistust-jaid tarwitatafse müüdiel peale leu-bena. Seisid kahurid neil laewade-mate kahuritega, millele kaifiber on a-Jaapan ei ole wasta waltitud i-tuid arwatafse, et ta jätab selle ce-tonni koefem alluolacelu, lifaks felle-mis warem oli ohtustatud teenistus-luts fellele, et Suur Britannia jättis-tonni miiniristlajaid, mis olid jaan-piiri.

Mir-sain a-hiilgav

Vistrikud ja winnid moonutasiid

noal Tee nagu minna: lihtsal, puhastamiseks igal hommik

So-fo

Anuuesidoid Eestis A-Tallinn Vene 19. tel. Valm V Treubluur. tel.

Umetift wallandatud jõuluvana

Seini jõulujutt

Nüüd ära labas kunginapalle.

Mehel ei ole mingit ruttu. Küllap aeglastelt kühvi, pufist siis hulk aega paberostikarbi kallal, suitsetab mõnuledes ja hakkab pärast koguni lehte lugema.

"Kell on juba kolmveerand kaheksa, Martin," tuletas naine meele.

"Sa mis siis?"

"Hilined ametisse."

"Pole mul hilineda kuhugi. Ma ei tahaks sulle öhtul ütelda, Laura: mind wallandati teenistusest."

"Nüüd, vastu pühil!"

"Kes sellest küsib?"

"Laura tõuseb ärritatult. Korraldab ja koristab sõrgilaua ümber. Näki rahmab: "Sinuga on mõistatu elada. Mõistatu!"

Martin paneb lehe kätte.

"Sa pole ju külmunudki mu wallandamise põhjust, Laura?"

"Mis ma sellest küsin, kui tean, et sa ei saa kellegagi läbi. Tahad olla maailmatu tark, aga ei tea pooli asju. Ei kannata märga sõnaga, muudkui jooksed ühest kohast teisele. Nüüd mõistan, miks sa naine su ühki jättis ja lapsega minema läks. Sinuga on mõistatu elada!"

"Küllap leiad mõne uue koha."

"Tema leiab... Wastu pühi rahata, mõlusaladajad käivad kaela peal. Mis sa ise ometi mõtled, inimeseloom?"

Martin Kuur mõtles paljugi, aga on juba kätte raka rakkide ärritatud naisele. Suft samuti oli käbitanud paar aastat tagasi ta teaduslik naine Anna. Oli rõhutanud samuti, et sinuga on mõistatu elada. Martin oli siis palju äärmisem kui täna. Et kui on mõistatu, siis ära elu. Et taga minna su elamist mõistatuseks teha. Naine, see hea perenaine ja naime eluseltõeline, oligi siis lahkuinud ja ta wiis pärast endaga kaasa ka nende tütreke.

Martin Kuur jäi ühki ja kirus maapõhja kogu naisele. Nasta hiljem tutvus ta aga Laura. Külastasid kaheksa teatreid ja kinofid. Laura oli kangesti kuum käsi ja kui ta oma heledate lokkidega käditas Martini põske, siis unustas ähklust pettumus mees kõik oma tõeused. Nad hakkasid Laura elama niisama, jst Anna ei nõustunud lahutusega.

Nüüd teeb Laura juba püinat, mis tekitab mehe hinges wiha. Et mõta kätipidi kinni ja lennata uksest välja... Martin imestab ühegi, miks ta seda ei teinud. Wanaks ja alandlikuks jääb mõistatist inime.

Sa mõistab majast ja hulgub tänawalt. Pori üle pöia, udutab talivihma. On aga nüüd ka pühade-eelsed ilmakehed! Pole ime, et inimest wallutab tujutus ja tultnorimise himu. Sa kus pagan sa leiad praegu tšõd ja teenistust?

Martin astub suure kiwimajja. Külastab oma koolimenda Rüdrosi. See on teadlik Martini alalistest teenistuskohade vahetusest ja küsib naeratades:

"Oled nähtawasti prillees jällegi?"

"Prii mis prii!"

"Mul oli feesama häda, nüüd sain ajutisele otale. Aga, kuule, ma saan ehk siiski wanaale Kriidinguule soovitada. Dot, oot, ma waa-tan siin! Maa-jah, kogu ja konti sul on ja, mis peasti, sul on wagem nina. Kas sa ei tahaks hakata jõuluvanaaks?"

"Jõuluvanaaks! Sõber, mul ei ole praegu tdesti naltatutu."

"Reegi ei tee siin naitja. Mina olen juba mitmes kohas jõulupuu all käinud. Ma muidlastele mulinat, jaga kingitust ja pärast pistetaksie ilusad kroonikehed pihku."

"Kas selle eest siis maksetakse?"

"Muidugi maksetakse. Sa pole nähtawasti kuulnud, et meil tegutses juba palgaliste jõuluvanaade kaader. Wana Kriiding on kogu selle krempsi korraldaja. Praegusajal pole tšõd wafida. Waju aga Kriidingu üldroose."

Martin Kuur kõhkleb ja kaalutleb. Ega poleks halb teenida paarikümne krooni raha. Naituke naitajas see amet on, aga kui ojawasti maskeerida, ega siis lai publik tunne ega tea, kes see jõuluvana dieti on.

Nad haarasid tütrele oma tselele

Kuttatki siis Kriidingu üldroose. Wana-härra sihib ja wabib teha, jääb rahule: "Teil on waju jõuluvana nina," kütab. "Sulge õhtul siit läbi, faate rõivad ja läbete Lastefõprade Liidu" jõulupuule."

"Ja kui suur on mu palk?"

"Selle määrame siis, kui näeme, kuidas oma ülesandega toime tulete. Mõnus reffitus lastega on igatahes tingimata tarwilik. Opipe kõik enne ilusti pähe."

Jlmus trükist EESTI ENTSÜKLOPEEDIA 51. V

Vastu tulles laiemate ringkondade vajadustele ja ostuvõimetele on K.-i. „Loodus“ otsustanud välja anda

RAHVALIKU VÄIKESE ENTSÜKLOPEEDIA ÜHES KÖITES

mis oleks teatmeteoseks igauhele. Ta pakub tihedas, täpsas, pärases, üldarusaadavas sõnastuses hädavajalikke andmeid konna kultuuri alalt. Piinliku hoolega valitud märksõnades väljatõõtatud viidete süsteem ja uusimate allikate järgi andmed, milleks toimetust paralleelselt „Eesti Entsüklopeedia“ sega on teinud ulatuslikke eelfõid, ja lõpuks ka toimetuse entsüklopeedia koostamise alal annavad tagatise teose sisul suhtes.

Redaktsioonitoimkonda kuuluvad: R. Kleis (p), H. Pürkop, H. Riikola ja J. W. Weski.

„Väike Entsüklopeedia“ on vajalik raamat koolile. Jga õpilane, kes otsib selgitust talle seni tundmatute nimede, linnade või isikute kohta, iga õpetaja, kes vajab usaldatavat vastust mõnes tema erialasse mittekuuluvale iga teadlik ajalehelugeja, oskustööline, kontoriametnik, lõpuks igauks, kes tahab orienteeruda nüüdisaja elus, v matult sädrast teost.

„Väike Entsüklopeedia“ ilmub ühes köites 16 samas kaustas ja samal paberil nagu kaheksaköiteline „Eespeedia“, kuid veidi peenemas kirjas — 71 rida veerul end. ka on värvilisi kaarte ja pilte „Väikeses Entsüklopeedias“ rohkem. Hinnalt on aga „Väike Entsüklopeedia“ kättesaad tud sissetulekuga isikule. Eetellimise tingimused võimal dade teost väikeste kuumaksude tasumise teel: järeilmaksu kaheksas osas à Kr. 1.50, kokku 12 kr., eelte makstavas rahas ainult 9 kr. broš.

K.-U. „LOODUS“
TARTU, POSTKAST 66.
POSTI JOOKSEV ARVE 2055.

Martin Kuur käib nüüd tänawal volju kindlamini. Teenistuskohat on teada. Jälegi üks uus amet... Ega inime muudu targaks saa. Sa ostad Laurale tahvli šokolaadi ja nuriu jeda üle andes lepitusvõidluste. „Ole mureta, üt le, „mul tšõts juba käes?“

„Misjagune? Kus?“

„See on eistlugu saladus!“

„Joh, Laura ei tee sellest küsimust, kus mees teenib ja kuidas ta teenib, peamine asi, kui koju tuuakse aga raha.“

Õhtul saab Martin suure punase mantli ja dekupja juuruse wafje habeme wägewa paruka. Sa mingib ja ehiv end peegist ees, lfe muheleb. Weendub, et tugew nina siin karwade-

puhmasit ümbritsetud näos on tdesti jõuluvana tähtsamatid orgaane. Mõõnina mehest ei saa korralikku jõuluvana.

Lastefõprade Liidu suure saalis särab suur jõulukuu ja kõlawad jõululaulud, kui Martin siise astub, suur kingituste kott õal. Publikt on palju. Lapsi ja wauu. Jõuluvana filma hak kab aga erilise selgusega üks blondpeake pigi musta mehepea kõrwal. Siin istub kohe teises toolide reas tema Laura... Aga kes on see pigi pea härijakelaga? Kas näeb: Laura käsi on selle jõrniku peos ja ta käditab oma lokkidega oma kõrwalistu pöske samuti kui toimis kord Martiniga...

Sa Laura pidi minema tšõd poole selle tütre

lõnnipäewale! Sa waletas. Sa selle poisipäewaga...

Kõik pühedpidud lood ja lau wärske jõuluvana peast. Kõik bus siin muutub punaseks udus Korraldajad mükjawad talle ometi jõulukuu juure. Lapsed wana hakkab siis liikuma. Sa muskileb naerule, sellest pingut mit wõitl lõust, et lapjakefed ta katkub jõuluvana alustada waf aga wafid sõnade katkeid. Sa tangumesk. Rahmas iruitab Korraldajad on pahajed. Rõõge (Sõrg 8. lft.)

Mässupesad Läänemaal

1905. aasta eel- ja järellugudega

MIHKEL AITSAM

47

Õudne õhtu Maidla mõisa keldris

Maidlasse jõudime 23. detsembril pimedikul. Meid, vange, paigutati mõisakeldrisse. Oled põrandal olid määr dinud. Keegi leidis neilt vereplekke. Kergitasime õlgi, — põrand kaetud tarretanud vereloiudega. Hirmujudin käis üle keha. Mis see tähendab?

Kui keegi mõisateenijast tõi ämbriga joogivett, päri sime vereloiude põhjust. Poolsosinal kõneles ta, et eel misel õöl on keegi vang keldris ära tapetud.

Edasi kuulsime veel, et praegu viibivat mõisas 7 mõisnikku, kes pummeldanud terve päeva. Ka ohvitser kutsutud lauda.

Vaevalt lahkus teenija, kui sisse astus keegi mõisnik. Olnud Maidla Ivo v. Wetter-Rosenthal ise. Soldatid ukse kõrwal andsid au. Ta vehkles revolvriga vangide ees ja sõimatas kuidas aga oskas.

„Maha lasen teid kõik, lurjused! Voi nemed hakkavad mulle mässama, kaiser nendele ei kolbama!... Nüüd saate oma respublik, aga missugune respublik? Hommikuku kol gule mul kõik puu otsas, teie lurjused ja sigad... Nüüd olen mina teie kaiser ja Jumal, orjapojad!...“

Meie, vangid, vaiksime. Ei olnud mingit mõtet alus tada vaidlust purjus mõisnikuga. Pealegi paljaste kätega. Vandudes lahkus mõisnik keldrist.

Vange valdas jube tunne. Mõisniku ähvardus ja eilse õõ sündmus laskisid eeldada, et saabuva õõ jooksul võib juhtuda paljugi kohutavat... Siit oli vaja minema pää sedit, ükskõik kuidas.

Kõneldes soldatidega (neid käis tihti keldris) sain kuul da, et nad pole sugugi rahul: kõhud olevat tühjad ja kor teriks antud kütmata tuba. Sooja sööki mõisast ei saavat jne.

Harutasin endamisi plaani, kuidas siit pääseks. Mul oli Kullamaa kihelkonnast tuttav Pääri mõisa rentnik, rah vuselt küll lätlane, aga muidu tore mees. Pääri mõisas oli rohkesti tube; mõis vaevalt 10 kilomeetrit kaugel ja tee ääres, mida mööda meil homme tuleb minna Haapsalusse.

Saatsin mõisateenijaga teate Märjamaa postkontori üle male Rõmbergile ja palusin teda tingimata ja kohe tulla keldrisse.

Rõmberg oli mõne minuti pärast kohal. Jutustasin talle

lühidalt läinud õõ verisest sündmusest ja ka hiljuti aset leidnud mõisniku ähvardusest. Soldatid ja vangid vajavad soojemaid ruume. Katsugu ta ohvitseri mõjutada, et meid viidaks veel täna Pärile ja et õõbiksime seal.

Rõmbergil õnnestuski saada ohvitseri oma nõusse. Vaatamata mõisnike vastuseisemisele lahkus väesalk Maid last koos vangidega ja poolteist tunni pärast olimegi Pääri mõisas.

Ajal, kui vangid olid Maidla keldris, toimus ülal saalis mu kirjade „revideerimine“. Pahameelega visati kõrwale „Kreutzeri sonaat“, oli teine ju tsensuuri poolt lubatud ja raamatukaupluses müügil. Tüki tööd andis mõisnikule ja politseile kirjade läbivaatamine. Kõik saadud küla tüdrukuid, täis armastussalmikuid ja isegi flirti, aga poliit ikast mitte sõnagi.

„Puha liitsi kirjad!“ vandunud Teenuse Maydell ja loo pinud kirjad klaverikaanele laiali. Veel kaua olid mu raamat ja kirjad lugeda Maidla mõisateenijail, kes tuba kraa mides korjanud teisel hommikul ka laialipaisatud kirjad.

Põgenemise kavatsus

Pääri mõisas leidsime lahke vastuvõtu ja soojad toad. Mõisasaal anti soldatitele ja vangidele; ohvitseri ja Rõm bergi kutsus mõisarentnik oma poole.

Nüüd oli meil kõigil süda kergem. Kui saaks eluga Haapsalusse ja asja anda kohtu korraldusse, siis pole enam karta mõisnike kättemaksu. Ka soldatite tuju läks paremaks, kui lauale toodi kuum teevesi ja virnad võileibu. Eelmine õõ magamata, terve päev väljas ree peal — see väisatas lõpuks sõdurigi, kes muidu oli harjunud raskei mate elutingimustega.

Meilatan veel allohvitser Ivanovi. See kõneles rohkem kätega kui suuga. Tema oli alati esimene, kui oli tarvis vange peksa. Ka küüdimehed said maitsta ta rusikaid, kui ei saanud aru ta venekeelsest käsklusest ega osanud minna kuhu tarvis. Soldatidki ei sallinud teda.

Mitmel soldatil oli kaasas konserve; neid kuumutati pliidi peal tuleses vees ja lõpuks laskis Pääri ka kartuleid keeta.

Minu reekaslastes-soldatid, poolakas ja leedu juut, osutasid mulle sõbralikult rohkem kui julgusin loota.

Neil oli nüüd juba täielik informatsioon Eesti oludest. Maidlast edasi sõites nad mu käsi enam kinni ei sidunud. Eriti sõbralik oli leedu juut, kelle sugurahas vene tsaarit lusele oli samuti sai kannatada. Õhtul jagas ta Pääri minuga oma konserveid ja andis mõista, et ta põrmugi ei sall mõisnikke, aga soldatina peab käsku täitma.

Varsti magasid taas õlgedel soldatid ja vangid segamini. Ukae all pidas valvet vaid üks soldat püssiga. Mõisa üle misel korral puudus teenijale väljakäigukoht ja sakte omasse soldatide ei lastud. Käidi siis rohuaias oma asju õiendamas, vahisoldat kaasas. Toas sel korral puudus iga sugune valve.

Minagi käisin korra rohuaias. Soldat seisib pealt tuule aiaväravas, sinel üle õlgade, kuna mina askeldasin mingisuguse kivihunniku ääres, kasukas üle õlgade.

Tuppa tulles hakkasin seipsema põgenemiseplaani: minna veel kord asjale, võtta kivihunnikust kasukahõlma alla paras kivi, tagasi tulles kiviga lüüa soldat uimaseks, püss kaasa võtta ja põgeneda. Pähkelkõlas olid mul sugulased. Joosta sinna, võtta sealt hobune ja kihutada edasi; hoida end varjul kusagil metsatalus, kuni avaneb võimalus Soome või mujale põgeneda. Uimaseks löödud soldat toi bu tüki aja pärast ja tal pole aimugi, kuhu külge vang põ genes, sest mõisa eest möödub suur maantee ja igasse kanti viib talteid.

Toas kõnelsin oma plaanist teistele vangidele ja ütlesin: „Ärge mind enam tagasi oodake, kui veel kord õue lähen. Mitte mina ei jää rohuaeda maha, vaid vene soldat.“

Olin tegelnud varem raskuste tõstmiste ja maadlustega; omasin I auhinna läänemaalistel võidutõstmistel — seega naljaasi vene soldatit uppi lüüa.

Kaasvangid jahmusid mu kavatsusest; mis saab nendest, kui leitakse üks olevat kadunud? Eks siis lastakse nad kõik maha.

„Mis teile ikka tehakse, ega teie pole mind aidanud põ genema. Olen läinud õue, kui teised magasid... Ja üt leme, et meid lastakse maha sõjakohu poolt, kas pole siis parem, et vähemalt ükski meist pääseb eluga?“

Mu julgustavad sõnad ei aidanud. Tolli Peetri pere mees otse rippus mu kaelas; nuttis ja palus. Ärgu ma, jumala eest, põgenegu, temal kodus naine ja väikesed lapsed. Siis need hakkavad peale, kui ta maha lastakse.

Lõpuks lõin põgenemiseplaani käega ja heitsin juudi kõrwale õlgedele. Und ei tulnud. Mõni üksik tukkus. Soldatid aga magasid kotsisugavas unes.

Jõululaupäeval Haapsalu vanglasse

Järgmiseks hommikuks olid vallast kohale kasutatud uued küüthobused ja mehed. Külaamehed pärisid teel vangidelt, mispärast üks või teine oli kinni võetud. Ise rääkisid kõiksuguseid õudseid lugusid. Ja vangide tuju lan ges nullini.

Jõgisoo mõisas peatuti ja söödi lõunat. Siia oli vara hommikul käsk ette saadetud ja kästud soldatitele lõuna val mistada. Preeamend oli keetnud kimbisuppi suurte liha tükkidega. Leedu juut kutsus mind enese kõrwale lauda. Käutas kohe uue vaagnatäie suppi, kui esimene portsjon oli läinud nagu tilk vett kuumale kivi peale. Ka teised vangid said süüa.

Õhtuks jõudime Haapsallu ja vangid anti kreisiülema korraldusse.

Kreisiülem vaatas mulle tükk aega näkku ja tunnistas, kas ta pole mind Vigalas varemalt näinud. Lõpuks ütles, et mina olen Vigala mõisa maha põletanud ja mõisa vilja ära jaganud.

Vaidlesin sellele vastu: ütlesin, et ma pole ühtki mõisa maha põletanud; hoopis selle vastu: olen Vigala vallamajas talumehi hoiatanud vägivallategude eest. Seda võivad tõendada sajad inimesed.

Seepäele katsus kreisiülem Vigala laada „mässu“ minu kihutustõõks tembeldada.

Vastasin, et ma tollal viibisin Peterburgis

lasse alles pärast laata. „Mis me vaidleme, eks kohus seletab.“

Ülem lõpuks ja laskis vangid viia vanglasse. nelust tal ei olnud.

Jõululaupäeval vanglas!...

Eriti rõhutatud meeleolus olid Tolli mehed, k kodus. Kui läbi trellitud akna kuulsid kirikut helinat, veeres mõnelgi pisar üle põskede.

Siis täitus süda vihaga.

„Eks saksa kirikhäradel ole nüüd põhjus lutada: rahu maa peal ja heameel inimestest, tapetud!“

Järgnes vaikus. Külm oli, sest vangla tub

„Jõuluheinu meil toas ei ole, jõuluvorsti pimesikku võime ikka mängida. Teeme ene sooja.“

„Kallil jõuluõhtul nagu ei passiks...“

„Aga väljas pauguvad püssid ja langeb n vikati ees! Kas sünnib see ka jõululapse — nime auks? Oleme nagu tapatalled laudas ja ses palves, kuni tuleb õnnis ots.“

Tõmbasin salli kaelast ja sidusin endal nari serva. Vangivahit jälgis meie mängu ja na kui „suured lapsed“ pimesikku mängisid.

Tagatipuks — tubli uni pärast kahepäeva ja surmahirmu.

Jõulu esimesel pühäl küsisin vangla kanti kirjapaberit ja sule. Kirjutasin siis pika vene kirja kreisiülemale esitatud süüdistuse peale.

tunnistajaid Vigalast. Kirja saatsin 2. jan uuri ajale Stulginskile Haapsalus. Palusin asj juurdleusele.

Teise kirja saatsin vanemale.

Vangid saadeti Tallinna

Jõuluajal toodi vanglasse uusi mehi. 27. detsembril ilmusid soldatid vangla poisikeskohtu ohvitser käskis vangidel välja tu mahalaskmisele?

Eesruumis pandi vangid raudu, ikka ka pidi kokku. Uteldi, et saadetakse Tallinna. oli kümme ehk — teiste sõnadega — 5 paa juba vangivagunis, küsisin ohvitserilt, mis m saab.

Ohvitser oli väga vihane — olnud keegi r reservohvitser.

„Teie lähete sõjavälikahtu alla ja lastak

Kui ma olen elus kahtesenud, siis küll seda, et ma Pääri mõisast ära ei põgenenud. genimine võimatu!...

Lühikese raske haiguse järele suikus igawesele unele meie armas ema, wanaema ja wanawanaema

Julie Lasberg,

sünd. Holmann
sünd. 18 nov. 1855.
surn. 22. det. 1936.

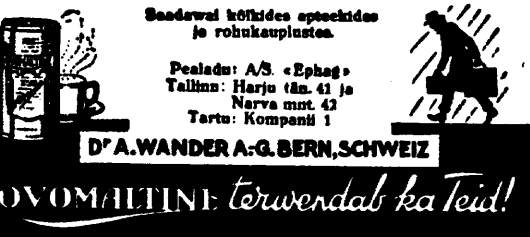
Kirstupanek 25. detsembril s. a. kell 15.00. Matmine 26. det. kell 14.00 Tapa Jakobi kirikus.

Sügawas leinas

lapsed, lastelapsed
ja lastelastelaps.

OVOMALTINE

on kasulik igalpool, olgu spordi või kutsetöö alal tegutsesite, kus edu suurel määral olnud vastupidavusest. «Ovomaltine» aitab suurendada vastupidavust ja kehalist võimet. Kas ei peaks Teiegi tähelepanu pöörama sellele oma võimete kindlustamiseks?

Alandatud hinnad.

Klaweriwabrik
JOH. WIHM

Tartu, Gildi 7; koontra 16-18
Pianinod oma kunstilise väärtuse ja puhta välisest eest on kroonitud kõrgemate auhindadega.
Järelemaks võimalused
Wabriku ladu Tallinn, Paldiski m. 14, K. LEOPAS

Kääre valmistatakse

populiseks — 110 sm. isikupikk, plekiseppadele tahvelkääre — 78 sm. isikupikk.
LUKUSEPA- JA MEHAANIKATÖÖKODA
Karl Männiste,
Tartu, Tähtvere nr. 26.

Tallinnas kõige paremas linnarajoonis asuv

suurem kinnisvara müüa.

Kirjalikult järelepärimised saata slt. „5034“.

Arsid

Dr. Julius Prisko

Kirurgia, kirurgilise ortopeedia ja kirurgilise tuberkuloosi arst.

Dr. Erika Prisko

Laste- ja sisehaigused
Kõnetunnid 9-11 ja 4-5.
Estonia pst. 13. 2. korral.
Kõnet. 310-72.

Umber kolitud.

Dr. S. Markovitsch

Tartu 12-10.

Wärsnu. H. 9-10 ja 5-7.
Uus telefon 307-15.

Dr. Mari Ambros

LASTEHAIGUSED

Vastuv. kl. 4-16 p. l.
S. Tartu mnt. 17.
sissekäik V. Reimani t.
tel. 317-29. kod. tel. 520-49.

Silmaarst

dr. Kropman

Pärnu mnt. 21. Tel. 459-15.
Vastuv. kl. 10-12 ja 4-6.

Dr. Koll-Jänes.

Hambaarstimis-

kabinett.

Suuhäigused. Kõnetunnid.

M. 12-14-2 ja 6-8.

Uus telefon 317-72.

Minu telefon ja uus aadress on:

tel. 469-05.

Planeedi tän. 9.

Närvikliinik

(Pärnu mnt. tramm, sõidu

tänavast)

Dr. Panfiloff.

Dr. O. Suknin.

Gonsiori t. 8-4.

Kõnetunnid H. 4-6.

„Päevalehe“

kaikuid numbreid
on müügil jõealtnes,
J. Saarmaki ära.

Oma armast
Johann Westerbusch'i
ta surma-aastapäewal, 24. XII 1936,
mälestab kurbuses ANNY.

AUTOKOOL
TALLINN LAI T. 4. TEL. 437-15

Täieline ettevalmistus I ja II liigi juhtimisloa saamiseks. Teooria, praktika, sõiduõpetus. Järeleaitamine eksamitele. Eksamid juhtimisloa saamiseks on kooli juures. Tasuta õpperaamatud. Osavõtjale maalt priikorter. 1937. a. kevadel algavad kursused järgmistel tähtpäevadel:

4. jaan. kell 9 homm. kiirkursus
4. jaan. " 5 õhtul kiirkursus
18. jaan. " 11 homm. kiirkursus
25. jaan. " 5 õhtul kiirkursus
8. veebr. " 9 homm. kiirkursus
22. veebr. " 11 homm. kiirkursus
22. veebr. " 7 õhtul kiirkursus
8. märts. " 9 homm. kiirkursus
15. märts. " 5 õhtul kiirkursus
30. märts. " 11 homm. kiirkursus
12. aprillil " 9 homm. kiirkursus
3. mail " 11 homm. kiirkursus
10. mail " 5 õhtul kiirkursus
18. mail " 9 homm. kiirkursus

Väljalõikamiseks!
NMKÜ autokooli juhataja — Lai t. 1, Tallinn.
Olen huvitatud Teie poolt korraldatavast autokursusest, mis algab... Palun mulle saata tasuta õppekava ja tingimusi.
Nimi... Elukoht...

OPETUS MEESTE JA NAISTER, RIETE AKADEMILISTEL JUURELOIKUSE KURSUSTEL
Tallinn, Niguliste 16-3, telef. 438-50.
algab 11. jaanuaril 1937. a.

Kursused on päevased, õhtused ja kiired korras (erikursused). Kursused võimaldavad põhjalikult ära õppida moodsa riie juureloikuse ja töötamise, vastavalt ajanoolele. Kursustel on ettevalmistus loengud meistri- ja õppinud töölise eksamitele, millest juhivad eritööd- ja lektorid. Eelnevalt: 1. veebruaril 1937. a. algab meester. riie juureloikuse erikursus täiesti uutele põhimõtetele rajatud moodsa juureloikuse süsteemi abil. P. F. Metusala isiklik juhatusel. Endistele õpilastele hinnalaenuks. Lähemaid teateid kursuste üle saab iga kriipsu õhtul kella 6-7 Tallinnas, Niguliste tän. 16-3.

Ämmaemandid
Ämmaem. G. Leppik
Maakri 24-3.
Suve tän. nurgal

Ämmaem. Marie Kalm.
Eian rüübi Nõmmel-Rüübi, Reegi tän. 8.

Tunnid
Inglise, ladina,

laffa, wene, prantsuse, eesti j. m. õpetamine. Balm, ruutu, kollektiiv, liit, l. j. ja teist. et. õpetajanna Riitula tän. 12-9.

Tööpakkumised
Tartus suuremas talu töötajad

tööperemeest (soovitatav alampõlluridõrlooki haigus) ja isegiõpetat peremait (soovitatav tarjamaajanduslooli haigus). Kirjalikult ja suuliselt soovitajad: Tartu, Kõnne 11-3, W. Lehtberg.

Bajatele tarist

vorstitegijat.

Kirjalikult pakum. Gaidemeeste, B. Rätep, liigadi.

Töötõtsimised

1. M. Hiigi

autojuht

otfif lojta. Bal. teat. H. „Me. haanil“

Kautsijonidomelime teeti wafiseja haritud kodanil otfif mingitugust

teenistus-

võimalust.

Kirjutada H. „Priima jöub 4855“

Waimfeli arenenud noortirjanit palus üttsõit mis

teenistuskohata.

Ootab õnne. Kirj. H. „Tung weel elada 4871“

Korteriipakkumised

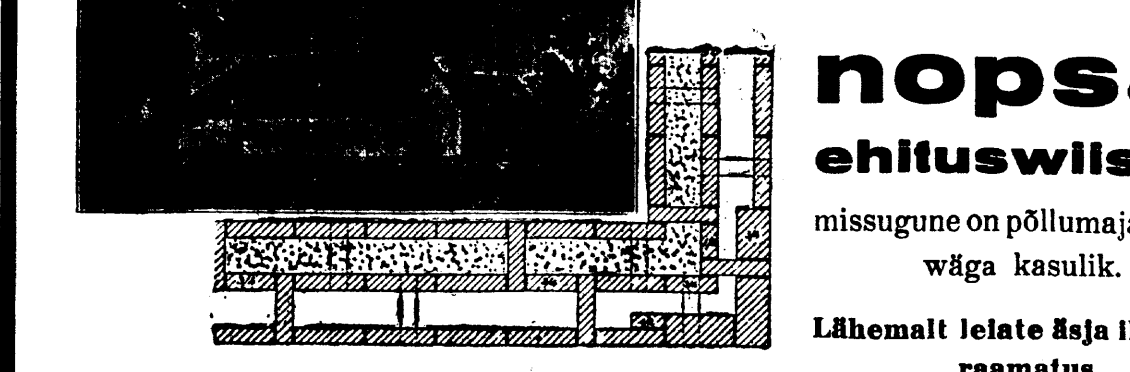
TALLINNAS.

Kaasüüriliseks

Wõib tulla ametiajaja preifi. Lemmiki 14-2.

Suure taitetajateeringonnaga toiduainete kaupius ja ligalarn ära anda. Kirjita Raikula 40-4-1.

Kui soovite ehitada elumaja, karjalauta või mingisugust teist hoonet, kuiwa ja odawat, ajal, mil kallis, siis tutwuge

„TULEKINDEL EHTUSWIIS „NOPS“
(72 lkk., 52 joon., hind 50 snt.)
Saada raamatukauplustes ja R. S. Tsemendwä brük „Port-Runda“ müügikontori juures osawõet andebüroost. Tallinn, Walli 4-6, tel. 450-17.

Müüakse

Odavasti müüa

2 treipinki, 2 mootorit 20-35 h-j. 1 sakaater (vabab remon- ti) Tallinn, Võrgu 3, tel. 451-12

Müüa Tallinnas töötav limonaadi-tööstus.

Kirj. slt. „Limonaad 4795“.

Müüa talu,

fuurus 22 ha, talleid head met- ja 8 1/2 ha, lammutlammas, jaama ligikal, 20% tootmusest pika- ajal laen. Kirj. slt. „Talu“.

Müüa head musta mulda

ihes kohal. Teat. H. „Pär- mu mnt. 88-2, Tallinnas. Telef. 480-58“.

Müüa tuget spindelpress

ja tootumahi. Teatada H. „Preis ja aht 6027“.

Ostetakse

Soovim osta

naftamootori,

15-20 jõudu. Arimeija p. w. G. Wärd.

Ostan maja

Tallinnas, mõljam. 5500 ft. Ruud. oia soovi. pitaajal. Wõib ka maja oia või korter ühesil. olla. Kirj. H. „Maja 4877“.

Briljante, kuld-, hõbe- antikasju

oatib kõrge hinaga

L. Krasnokutsky ja poeg

Kaninge tän. 6, telef. 431-59.

Soovim osta mõõpungitub

veoauto,

lambejõud 4 t. Kirjal. H. „Waoato 4886“.

Tartus head küsima tulnud

lehma

Wõhemalt 20 liit. piemas. Palk. Zoonipruitee 4-2, tel. 451-17.

Ostan

tõldauto

junior „Korv“. Teatada mis aasta mudel, sõidurid filomeet- rite arw, lummeie sejuurid ja hind. Kirj. H. „Korv“, Ma- filla polit. Telef. Tartu 30-5

Soovim osta

sõiduauto,

mõõmat tüüpi (elustatam sport). Pakkumised kuni 28. det. õhtuni saama H. „Auto nr. 9850“.

Ostan korras

palkmaja

Tallinnas või Nõmmel, hinna- ga kuni H. 10.000.—, mõljam. 8.000.—, ülelaid soovitaw pitaajal. panga- wõlg. Teatada maja aadress, fuurus, hind ja tulutus H. „Palkmaja nr. 8850“.

Soovim osta

ehituskrundi

Bääskülas, Kirjal. või H. „Teatada H. „9700“.

Müüakse

Odavasti müüa

2 treipinki, 2 mootorit 20-35 h-j. 1 sakaater (vabab remon- ti) Tallinn, Võrgu 3, tel. 451-12

Müüa Tallinnas töötav limonaadi-tööstus.

Kirj. slt. „Limonaad 4795“.

Müüa talu,

fuurus 22 ha, talleid head met- ja 8 1/2 ha, lammutlammas, jaama ligikal, 20% tootmusest pika- ajal laen. Kirj. slt. „Talu“.

Müüa head musta mulda

ihes kohal. Teat. H. „Pär- mu mnt. 88-2, Tallinnas. Telef. 480-58“.

Müüa tuget spindelpress

ja tootumahi. Teatada H. „Preis ja aht 6027“.

Ostetakse

Soovim osta

naftamootori,

15-20 jõudu. Arimeija p. w. G. Wärd.

Ostan maja

Tallinnas, mõljam. 5500 ft. Ruud. oia soovi. pitaajal. Wõib ka maja oia või korter ühesil. olla. Kirj. H. „Maja 4877“.

Briljante, kuld-, hõbe- antikasju

oatib kõrge hinaga

L. Krasnokutsky ja poeg

Kaninge tän. 6, telef. 431-59.

Soovim osta mõõpungitub

veoauto,

lambejõud 4 t. Kirjal. H. „Waoato 4886“.

Tartus head küsima tulnud

lehma

Wõhemalt 20 liit. piemas. Palk. Zoonipruitee 4-2, tel. 451-17.

Ostan

tõldauto

junior „Korv“. Teatada mis aasta mudel, sõidurid filomeet- rite arw, lummeie sejuurid ja hind. Kirj. H. „Korv“, Ma- filla polit. Telef. Tartu 30-5

Soovim osta

sõiduauto,

mõõmat tüüpi (elustatam sport). Pakkumised kuni 28. det. õhtuni saama H. „Auto nr. 9850“.

Ostan korras

palkmaja

Tallinnas või Nõmmel, hinna- ga kuni H. 10.000.—, mõljam. 8.000.—, ülelaid soovitaw pitaajal. panga- wõlg. Teatada maja aadress, fuurus, hind ja tulutus H. „Palkmaja nr. 8850“.

Soovim osta

ehituskrundi

Bääskülas, Kirjal. või H. „Teatada H. „9700“.

Müüakse

Odavasti müüa

2 treipinki, 2 mootorit 20-35 h-j. 1 sakaater (vabab remon- ti) Tallinn, Võrgu 3, tel. 451-12

Müüa Tallinnas töötav limonaadi-tööstus.

Kirj. slt. „Limonaad 4795“.

Müüa talu,

fuurus 22 ha, talleid head met- ja 8 1/2 ha, lammutlammas, jaama ligikal, 20% tootmusest pika- ajal laen. Kirj. slt. „Talu“.

Müüa head musta mulda

ihes kohal. Teat. H. „Pär- mu mnt. 88-2, Tallinnas. Telef. 480-58“.

Müüa tuget spindelpress

ja tootumahi. Teatada H. „Preis ja aht 6027“.

Ostetakse

Soovim osta

naftamootori,

15-20 jõudu. Arimeija p. w. G. Wärd.

Ostan maja

Tallinnas, mõljam. 5500 ft. Ruud. oia soovi. pitaajal. Wõib ka maja oia või korter ühesil. olla. Kirj. H. „Maja 4877“.

Briljante, kuld-, hõbe- antikasju

oatib kõrge hinaga

L. Krasnokutsky ja poeg

Kaninge tän. 6, telef. 431-59.

Soovim osta mõõpungitub

veoauto,

lambejõud 4 t. Kirjal. H. „Waoato 4886“.

Tartus head küsima tulnud

lehma

Wõhemalt 20 liit. piemas. Palk. Zoonipruitee 4-2, tel. 451-17.

Ostan

tõldauto

junior „Korv“. Teatada mis aasta mudel, sõidurid filomeet- rite arw, lummeie sejuurid ja hind. Kirj. H. „Korv“, Ma- filla polit. Telef. Tartu 30-5

Soovim osta

sõiduauto,

mõõmat tüüpi (elustatam sport). Pakkumised kuni 28. det. õhtuni saama H. „Auto nr. 9850“.

Ostan korras

palkmaja

Tallinnas või Nõmmel, hinna- ga kuni H. 10.000.—, mõljam. 8.000.—, ülelaid soovitaw pitaajal. panga- wõlg. Teatada maja aadress, fuurus, hind ja tulutus H. „Palkmaja nr. 8850“.

Soovim osta

ehituskrundi

Bääskülas, Kirjal. või H. „Teatada H. „9700“.